

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλίτης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάρης.

Ἐπὶ σιτηρῶν, ὁ ὑπὸ τῆς νόσου δαυλίτης προσβεβλημένος: Δαυλιτάρκου σ'τάρι.

δαυλιτίζω Πελοπν. (Μηλ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλίτης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίζω.

Δαυλιτιάζω, τὸ ὅπ. βλ.

δαυλίσι τό, ἀμάρτ. δαυλίδει Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.) ταυλίδει Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίσι.

1) Δαυλί 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. 2) Δαυλί 4, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

δαυλιτώνω Πελοπν. (Δυρράχ. Κλουτσίνοχ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλίτης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ώνω.

Δαυλιτιάζω, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Τὸ σ'τάρι δαυλιτώνει Κλουτσίνοχ. Δαυλιτώσε τὸ σ'τάρι Δυρράχ.

δαυλοκαίω Ἰθάκ. δαυλουκαίου Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. βορ. ἰδιωμ. ζαυλοκαύκω Κύπρ. (Πεδουλ.) Μέσ. δαυλοκάομαι Εὐβ. (Κουρ.) Μετοχ. δαυλοκαμένος Θεσσ. (Βόλ.) Νάξ. (Γαλανᾶδ.) δαυλουκαμένους Στερελλ. (Γραν.) δαυλουκαήμενους Στερελλ. (Αἰτωλ.) δαυλοκαμ-μένος Εὐβ. (Κουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλός καὶ τοῦ ρ. καίω.

A) 1) Καίω τι καθ' ὃν τρόπον ἔχει κατ' ἐπιφάνειαν ὁ ἐσβεσμένος δαυλός Κύπρ. (Πεδουλ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τ' δαυλόκαφα τ' βίττα (κατὰ τὴν ἐψησιν ἀπηνθρακώθη ἐπιφανειακῶς) Αἰτωλ. Ἐξίχασεν τὸ φαῖν πάνω 'ς τὸ λαμπρόν τζαῖ ἐξαυλοκάηζεν Πεδουλ. β) Μεταφ., καίω, εἶμαι καυτὸς Ἰθάκ. Σάμ.: Τὸ φαῖ δαυλοκαίει, ἄσε τὸ ν' ἀποχιάνη (= ν' ἀποβῇ χλιαρόν, νὰ κρυώσῃ ὀλίγον) Ἰθάκ. Μὴ μὲ κ'ταλὶά καυτὸ φαῖ κι δαυλουκάηκι οὐ ἄνθρουπους Σάμ. Πβ. δαυλιάζω 2. 2) Μεταφ., ἐκτελῶ ἐργασίαν τινὰ πλημμελῶς, οἶονεῖ ἐπιφανειακῶς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τὸ 'σκαφαν κι τοῦ δαυλόκαφαν 'κεῖν' τοῦ παλιονχώραφου (τὸ ἔσκαψαν ἀτελῶς). Τοῦ βλαστουλόησις τ' ἀμπέλι, μαρή; — Ἰκεῖ τοῦ δαυλόκαφα! 3) Μέσ., γίνομαι μέλας, ἀμαυροῦμαι κατὰ τὴν ἐπιδερμίδα τοῦ προσώπου Εὐβ. (Κουρ.): "Αμ-μα ἔρτης τσ' ἐσὺ 'ς τὰ χωράφια νὰ σκάβῃς οὐλ-λη μ-μέρα 'ς τοὺς ἡλίους, τότες 'ὰ δγῆς πῶς 'ὰ δαυλοκαῖς τσ' ἐσὺ, ὅπως δαυλοκάηκα τσ' ἐγώ. Γυρίζει 'ς τὰ χωράφια δαυλοκαμ-μένος ἀπὸ τοὺς ἡλίους. 4) Μεταφ., βασανίζομαι, ὑποφέρω ψυχικῶς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Δαυλουκάηκι κι αὐτὸς μὴ τ' ῥ'ναῖκα π' πῆρι! Δαυλουκαίσι μέρα νύχτα μὴ τ'μ ψ'χουπαῖδα π' κουνόμ'σις. Νὰ δαυλουκαῖς κ' ἰσὺ, μὴ τοῦ μυαλό πῶς! (ἀρά).

B) Μετοχ., ὁ δύσμοιρος, ὁ ταλαίπωρος Εὐβ. (Κουρ.) Θεσσ. (Βόλ.) Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Γραν.): Τί νὰ τοῦ κάμου τοῦ δαυλοκαήμενου! Γραν. Ἡ δαυλοκαμένη! Γαλανᾶδ. Συνών. δαυλιάρης, δαυλιασμένος, καημένος, μαῦρος.

δαυλοκοπανίδι τό, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐς. δαυλός καὶ κοπανίδι.

Ἀλεπάλληλα κτυπήματα διὰ δαυλοῦ ἢ δαυλόξυλου, τὰ ὅπ. βλ.

δαυλοκόριτσο τό, Δ. Λουκοπ., Βουν. Κατσαντ., 154

Ἐκ τῶν οὐς. δαυλός καὶ κορίτσι.

Κόρη ἢ ὁποῖα δι' ἀσχημίαν ἢ δι' ἄλλα μειονεκτήματα νυμφεύεται μετὰ δυσκολίας: Τὰ δαυλοκόριτσα εἶναι τὰ συναλλάγματα ὅλο πλερώνουν οἱ καπογονέοι καὶ λυτρωμὸ ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔχουν.

δαυλολόγος ὁ, ἐνιαχ. δαυλουλόγους Στερελλ. (Λεπεν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λόγος, περὶ τῆς ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 247.

Τὸ ὀπισθεν τῆς πυρᾶς τμήμα τῆς ἐστίας, ὅπου μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν συγκεντρώνουν τοὺς δαυλοὺς. Συνών. δαυλοστάτης.

δαυλόξυλο τό, Κρήτ.— Α. Καρκαβίτσ., Ζητιᾶν., 169 —Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ. δαυλότυλο Χίος.

Ἐκ τῶν οὐς. δαυλός καὶ ξύλο.

Δαυλί 2, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

δαυλόρρουςος ἐπίθ. ἀμάρτ. δαυλόρρουςα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐς. δαυλός καὶ τοῦ ἐπιθ. ροῦσος.

Ἐπὶ αἰγοειδῶν, τὸ ἔχον τρίχωμα ξανθὸν ἀποκλίνον πρὸς τὸ ἀμαυρόν.

δαυλός ὁ κοιν. δαυλός Νάξ. (Ἀπύρανθ.) νταυλός Εὐβ. (Κάρυστ. Πλατανιστ.) δαυλός Κύθηρ. γαυλός Κάρπ. Ρόδ. ἄυλος Κάρπ. ζαυλός Κύπρ. δαυλός Σκυρ. δαβελέ Τσακων. (Μέλαν. Πραστ. Τυρ. Καστάν.) ζαβελέ Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) δαῦλος Βιθυν. Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) δαῦλος Θράκ. (Σκοπ.) Πληθ. δαβελοῖ Τσακων. ζαβέλου Τσακων. (Χαβουτσ.) Θηλ. δαυλίνα Πάρ. (Λεῦκ.)

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐς. δαυλός. Πβ. καὶ τὸ παρ' Ἡσυχ. «δαυλόν· δασὺ ἡμίφλεκτον ξύλον». Διὰ τὸν τύπ. δαβελέ πβ. τὸ παρ' Ἡσυχ. «δαβελός· δαλός. Λάκωνες». (Σχετικῶς μετὰ τὸ δαλός βλ. Σούδ. «δαλός· λαμπάς ἢ ξύλου ἀπόκαυμα ἢ δαδίων ἡμίφλεκτον»). Βλ. καὶ Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 367. Διὰ τὸν τύπ. δαυλός βλ. Β. Φάβη, Τεσσαρακονταετ. Κ. Κόντου (1900), 257.

1) Ἐπίμηκες τεμάχιον ξύλου ἀνημμένον ἢ ἡμίκαυστον κατὰ τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ πολλαχ. καὶ Τσακων. (Βάτικ. Καστάν. Μέλαν. Χαβουτσ.): Ἡσεῖνος ὁ δαυλός μουζουρώνει Μέγαρ. Δαυλός ἀφτούμενος Κρήτ. Σύμ. Παίρνει ἑναδ δαυλόν ἐφτούμενο Κῶς (Καρδάμ.) Σ' κώνει ἑνα ἀναμμένε δαυλὲ πὺν σπ'θοβολοῦσε (ἐκ παραμυθ.) Σκυρ. Δαυλός σβησμένος Σύμ. Βάλ-λονν τοὺς δαυλοὺς καὶ συμβάλλοιν τῇφ φωθιάν Ἰκαρ. (Βρακᾶδ.) Ἐπκίασεν τὸν ζαυλόν μετὰ τὰ δέγκα του τζαῖ ἐκάηζεν Κύπρ. (Πεδουλ.) Ἡσβησα τοῦ δαυλό μέσ' 'ς τοῦ νιρὸ Τῆν. Ἡπαιρην ἀφ' τῇ παροστιᾶν ἑναδ δαυλόν, 'ἐν εἶδεν φανάριον Χίος (Πισπιλ.) Πᾶρε ἑνα δαυλὲ νὰ φέτζης 'ς τὸ δρόμο, γιὰτ' ἑνα σκοτάδι Σκυρ. Ἀρπουσαν δαυλοὺς κ' ἐγμουρονδούσανε ἢ μὴ τσ' ἀλλῆς Κρήτ. Τὰ πόδια του ἐνι μαῦρα σὰν τοὺς ζαυλοὺς Κύπρ. Ἐκάησαν οἱ κλῶνοι του καὶ γινήκασι σὰ ζαυλοὶ αὐτόθ. Ἡνα ζαβελὲ βγακὼν ἀπέξ' ἀπὸ τὸ παντζάκι δὸ μέτρα (ἑνας δαυλός βγαλμένος ἔξω ἀπὸ τὴν ἐστία δυὸ μέτρα) Βάτικ. Χαβουτσ. Πούντετσε τοῦ δαβελοῖ, νὰ μὴ δᾶμε (σβῆσε τοὺς δαυλοὺς, νὰ μὴ καοῦνε) αὐτόθ. Ἡσαμε πὺν ἔφτασε ὁ γέρος ἀπ' ὅξω ἀπὸ τῇ βόρτα του, τότε κόβγει μὴ φωνή: ἔβγα, γραιὶα, μετὰ τὸ δαῦλο! (ἐκ παραμυθ.) Πελοπν. (Κάμπος Λά-